MARTINSKÉ NOVINY

OFICIÁLNY SPRAVODAJCA MESTA MARTIN 16/2022

26. september 2022, III. ročník

Návrat jarmoku do Martina ľudí nadchol

strany 2 -5

Foto: Kultúrna scéna / Matej Tylka

www. martinskenoviny.sk

Martinské noviny

www.martin.sk

Martin - oficiálna stránka

Denné centrum seniorov prešlo premenou, zväčšila sa aj kuchyňa

Budova na Škultétyho ulici si už rekonštrukciu zaslúžila. V kuchyni je teraz viac miesta. Prestavané boli aj klubové priestory, kde sa stretávajú seniori.

strany 6 – 7

Odštartovala už aj hokejová sezóna. Martin má najvyššie ambície

V úvodnom kole naši chlapci narazili na Žilinu, spod Dubňa si doviezli cenný bod. O svojej výhre po predĺžení rozhodli vlci v presilovke.

strana 23

Hlad po Martinskom jarmoku bol obrovský, ľudia si veľkou účasťou vypýtali ďalšie pokračovanie

Priateľská atmosféra, kopec všakovakých stánkov, dobré jedlo i pitie a najmä ukážkový program. Ľudovej zábavy si Martin užil dosýtosti. V týchto zložitých časoch to mnohým ľuďom dobre padlo.

Tomuto sa hovorí plný dom. Jarmok spolu so špičkovým programom prilákal do centra Martina tisícky ľudí.
Foto: Kultúrna scéna / Matej Tylka

Po neskutočne dlhom období si Martinčania a Martinčanky, ale aj návštevníci mesta či už z turčianskych obcí, alebo zo susedných regiónov, opäť plnými dúškami užívali Martinský jarmok. A to doslova. Do centra počas troch jarmočných dní, od štvrtka do soboty, prišli desaťtisíce ľudí. Jarmok prilákal do mesta celé rodiny, stretávali sa priatelia, kamaráti.

Mnohí ľudia sa tešili z výbornej atmosféry, množstva rôznych stánkov, ktoré lemovali pešiu zónu od Kostola svätého Martina až po prvú budovu Matice slovenskej. Úspech mali aj kolotoče, veľa sa jedlo. Na táckach mali maškrtníci pečené prasiatko, špízy, klobásky, jaternice, cigánsku, grilované kuracie či bravčové mäsko, ale i langoše, koláče a aj zemiakové placky. Niečo sa vypilo, predávala sa aj medovina a koštoval sa najmä burčiak.

Obrovským lákadlom bol i vynikajúci program, naň sme zo všetkých strán počúvali len samé chvály. Vynikal pestrosťou, spájal generácie, každý si v ňom našiel to svoje.

Už počas leta mesto žilo viacerými kultúrnymi či spoločenskými podujatiami, no jarmok sa najmä z hľadiska záujmu ľudí stal skutočným vrcholom sezóny. „Milí Martinčania. Mám pre vás dve dobré správy. Tou prvou je, že po jedenástich rokoch tu máme opäť Martinský jarmok. Užime si ho. Tou druhou správou je, že po štyroch rokoch sú tu opäť u nás Kandráčovci, ktorých nikdy nie je dosť," i týmto krátkym príhovorom na maximálne zaplnenom Divadelnom námestí privítal obyvateľov mesta a jeho návštevníkov Ján Danko, primátor Martina.

Kupovalo sa aj pre radosť

Jarmok prakticky odštartoval už doobeda. Ľudia sa pristavovali najmä pri stánkoch. Niekto

MARTINSKÉ NOVINY

Vydáva Televízia Turiec, s. r. o., Moskovská 1, 036 01 Martin, IČO: 31647308 * Adresa redakcie: Moskovská 1, Martin * Šéfredaktor: Roman Kopka * Redakčná rada: Bruno Horecký, Renata Habrunová, Zuzana Kalmanová. * Redakcia: redakcia@martinskenoviny.sk * Vychádza ako dvojtýždenník v náklade 23 000 kusov * Tlač: Vltava Labe Média, a. s., Olomouc * Autorské práva sú vyhradené a vykonáva ich vydavateľ. Akékoľvek použitie časti alebo celku, najmä rozmnožovanie a šírenie textov a fotografií akýmkoľvek mechanickým alebo elektronickým spôsobom aj v inom než slovenskom jazyku bez písomného povolenia vydavateľa je zakázané. Samostatne nepredajné.* Redakcia nezodpovedá za právnu stránku a obsah inzerátov a za obsah príspevkov od externých prispievateľov. EV 5932/20, ISSN 2729-7632.

predával koreniny, ďalší mak, cesnak či strukoviny. V širokej ponuke nechýbala ani keramika, trebárs hrnčeky, šálky, misky i väčšie misy, hlinené pekáče i hrnce, rôzne druhy prútených košov, všakovaká výbava kuchynského riadu: kotlíky, varechy, naberačky, habarky, strúhadlá, dosky na krájanie a podobne.

„Chodievam na huby, košík sa mi zíde. Nie je najmenší, ale nemám obavy, že by som ho nezaplnila," zasmiala sa Blažena Kubačková.

Martinčania siahli aj po medovníkoch, vo veľkom sa predávali pelendreky, turecké medy, lízatká.

„Pravnučke, má 2,5 roka, podarujem túto medovníkovú sovičku. A ešte aj nejakú hračku jej vyberiem, nech má radosť," vysvetľovala Emília Sekelová.

Kvalitnými výrobkami sa prezentovali mäsiari. Kúpiť sa dali napríklad aj tkané koberce, ľanové košele či blúzky, bižutéria, samozrejme, hračky. Ale aj niečo na potešenie očí či duše.

„Kúpila som si obraz „maľovaný" vlnou. Je na ňom stvárnená lúka, veľmi sa mi páčil. Už presne viem, kde sa mi bude hodiť," tešila sa Martinčanka Zuzana.

Pani Anka z Komárna, ktorá nevšedné obrazy vlnou „maľuje" a predáva, podotkla, že v dnešných časoch ľudia veľmi zvažujú, na čo peniažky minú a nie je ľahké sa tak presadiť.

„Ale nech je, ako je, vždy sa aj na takýchto podujatiach nájde niekto, kto si kúpi niečo pre radosť."

Chlieb pre celú rodinu

Lenka Mahútová, ktorú Turčania poznajú aj ako organizátorku Kľačianskej podkovy, sa spolu s priateľom pristavili i pri stánku s údeninami.

„Paradoxne som si kúpila ten veľký podomácky upečený 3,5 kilogramový okrúhly chlieb. Vydrží vraj päť i šesť dní. Nie, nie, toľko by som nezjedla, rozdelíme si ho v rodine. A ochutnáme aj škvarky, vyzerajú výborne. Pozriem si aj ďalšie stánky, určite neobídem našich remeselníkov. Veľmi si vážim ich prácu. Je ťažká a zároveň nedocenená."

Predajca údenín z Komárna nám povedal, že ľudia si najviac pýtajú škvarky. „Tie sa veru rýchlo míňajú. Ale zoberú si aj klobásku, trošku slaniny. Na jarmok si ľudia peniažky prinesú, niečo míňajú. No je cítiť, že časy nie sú vôbec teraz ľahké. Kupuje sa, to áno, ale v menšom množstve."

Martinčanka Mária Verešová si na jarmoku okrem iného zaopatrila tkaný koberec.

„Je veľmi praktický a dá sa aj prať. Hodí sa mi do kuchyne. A obzvlášť oceňujem, že je to kvalitná ručná práca."

Atmosféra jarmoku je výnimočná

Ľudia však na jarmok neprišli len za nákupmi, mnohí si prišli vychutnať aj jeho atmosféru. „Veľmi sme sa zabavili na Kandráčovcov. Miesto sa nám ušlo až na schodoch do divadla. Ale aj tak

Na jarmoku treba aj burčiak okoštovať. Aspoň za pohárik, možno dva.
Foto: Roman Kopka

Lenka Mahútová neodolala, tento obrovitý peceň chleba si musela kúpiť. Zgustne si na ňom celá rodina.
Foto: Roman Kopka

Na jarmoku bolo z čoho aj v stánkoch vyberať, ponuka bola pestrá.
Foto: Roman Kopka

sme si celá partia zo súboru Severanka zaspievali. A tešíme sa aj na ďalší program. Medzitým okoštujeme za pohárik-dva burčiaku. Ten k jarmoku vždy patril. A konečne ho máme aj v Martine. Takéto podujatie, ktoré má pozitívnu energiu, v meste chýbalo. Sme rady, že je jarmok späť," prízvukovali žienky Valéria Hurtová, Mária Straková a Jarmila Štípalová.

> Konečne aj Martin žije takýmto podujatím. Jarmok má solídnu a aj kultivovanú úroveň.
>
> Eva Hederová

Program bol špičkový, ľudia ho ocenili

Poďme k programu. O Kandráčovcoch sa ešte bude dlho v Martine hovoriť, no k výbornej atmosfére prispeli aj Heľenine oči, Polemic, Medial Banana so svojou bubnovou šou, Drozďo a Demex. Na ľudovú nôtu zahrali a zaspievali folklórne súbory Marína zo Zvolena, Oprášené krpce zo Žiliny i náš Turiec z Martina. Zaujali aj Števo Hruštinec so skupinou Orions, heligonkári Majerčíkovci a návštevníkov jarmoku veľmi potešilo i vystúpenie Javorových huslí. Pre deti sa hrala v záhrade Turčianskej galérie rozprávka.

„Veľmi kvitujeme, že program nebol len na Divadelnom námestí, ale aj tu pri Jánošikovom súsoší. Akurát sme sa pristavili pri heligonkároch Majerčíkovcoch. Sú excelentní. A čo k jarmoku? Konečne aj Martin žije takýmto podujatím. Má solídnu a aj kultivovanú úroveň. To je jeho veľké plus," myslia si Zdenka Kresáková a Eva Hederová.

Pristavili sme sa aj v zábavnej časti jarmoku, pri kolotočoch. Autíčka sú stále populárne, najmä u strednej generácie. Videli sme, ako ocinom žiarili oči, keď si išli s deťmi zajazdiť. No najväčším trhákom bolo zrejme vyhliadkové kolo.

„Bol to zážitok, v tej výške sme mali Martin ako na dlani. Priateľ má trošku obavy z výšok, ale zvládli sme to. Bonusom za odvahu bol nádherný výhľad," pochvaľovala si výnimočnú atrakciu Patrícia Bábošová.

Primátor Martina poďakoval pracovníkom mestského úradu i Kultúrnej scény za organizáciu jarmoku, sám zaznamenal od Martinčanov a Martinčaniek veľa pozitívnych reakcií.

„Tá obrovská účasť ľudí na jarmoku len potvrdila náš predpoklad, že takéto podujatie Martinčanom chýbalo. Konečne si jarmočnú atmosféru užili doma a nemuseli za ním cestovať inde. Dobré tradície, ktoré navyše spájajú ľudí, sa nemajú rušiť, ale prehlbovať. To je aj odkaz pre budúce roky," povedal Ján Danko.

Roman Kopka

Jarmok otvoril Ján Danko, primátor Martina, ktorý inicioval jeho obnovenie.
Foto: Roman Kopka

Bubnová šou v podaní skupiny Medial Banana.
Foto: Roman Kopka

Futbalisti na jarmoku
Svet je malý. Dušan Tittel, trojnásobný najlepší futbalista Slovenska, sa na jarmoku v Martine stretol s Petrom Struhárom, trénerom MFK Ružomberok.
Foto: Roman Kopka

Kandráčovci rozospievali celé Divadelné námestie.
Foto: Roman Kopka

Aj heligonkári Majerčíkovci prispeli k pravej jarmočnej atmosfére.
Foto: Roman Kopka

Bolo by hriech neochutnať jarmočné jedlo.
Foto: Roman Kopka

Škvarky išli na dračku.
Foto: Roman Kopka

Martin ako na dlani.
Foto: archív (MF)

Najväčšia atrakcia medzi „kolotočmi."
Foto: Matej Bórik

ANKETA O JARMOKU

Jakub JADROŇ
Martin

Jarmok sme si aj s priateľkou nemohli nechať ujsť. Keď sa naposledy v Martine konal, mal som len deväť rokov.

Je fajn, že sa toto podujatie do nášho mesta vrátilo, v podstate ani neviem, prečo sa v minulosti zrušilo.

Príjemne ma prekvapila veľkosť jarmoku, stánky lemujú takmer celú pešiu zónu. V meste je veľa ľudí, užívajú si to, každý si tu vie nájsť to svoje. Atraktívny je i program, zaznamenal som naň viacero pozitívnych ohlasov.

Dúfam, že sa v obnovenej tradícii Martinského jarmoku bude pokračovať.

Zdenka Malá
Martin

Jarmok mal v Martine dlhoročnú tradíciu a je len dobré, že sa do mesta vrátil. Výborný je aj program. Počula som, že Kandráčovci boli skvelí, no bola som v robote, tak som ich nemala možnosť vidieť.

Poobede sa chystáme na heligonkárov Majerčíkovcov a, samozrejme, teším sa i na Polemic.

Stánkov je veľa, možno tu mohlo byť viac remeselníkov. Zatiaľ sme boli len na obhliadke, no keď sa do mesta vrátime, tak si aj niečo vyberiem.

Elena Weissová
Martin

Jarmok je jednoznačným prínosom, toľko ľudí pohromade som už dlho nevidela, hádam tu v centre bolo vo štvrtok aj pol mesta. Všetky stánky som si pozrela a teším sa z toho, že aj týmto spôsobom, organizovaním tohto podujatia, pomáhame našim remeselníkom. Tiež majú za sebou ťažké obdobie, potrebujú sa opäť nadýchnuť. Aj ja som si kúpila aspoň pár drobnosti – kamene, jedna čelenka mi padla do oka a pre chuť pelendreky. No a ozajstným vrcholom je program. Perfektný, klobúk dole. Už Kandráčovci chytili ľudí za srdce, mnohí spievali, všetci sa skvele zabávali. A čo je super, ani ďalší umelci za nimi nezaostali. Výborné, naozaj. Jarmok do Martina patrí, keď ho vedia zorganizovať na dedinách, musí to zvládnuť aj Martin. **(KP)**

Seniori sa na jeseň vrátili do svojho obľúbeného denného centra

Väčšie priestory na klubovú činnosť, vynovená kuchynka, nová zasadačka i menšia tanečná sála. To všetko našli seniori po renovácii ich „domovského“ stánku.

Fotografia hore: Väčšia kuchynka potešila gazdinky. Pri príprave občerstvenia majú oveľa viac miesta. Foto: Roman Kopka

Fotografia dole: Vynovená je aj hlavná klubová sála. Foto: Roman Kopka

Denné centrum pre seniorov na Škultétyho ulici v Martine už po výraznej rekonštrukcii opäť slúži jeho tradičným užívateľom – martinským dôchodcom i dôchodkyniam. Tí vo svojom „domovskom stánku“ obnovujú klubovú činnosť.

Budovu aj zateplili

Známy mestský objekt v širšej časti centra mesta, v ktorom je aj jedáleň s kuchyňou pre našich najstarších spoluobčanov (o jej renovácii viac píšeme na ďalšej strane, pozn. redakcie), bol pri rekonštrukcii zateplený, čím sa zníži aj spotreba energií. V tejto ťažkej dobe, poznačenej neskutočnou dražobou, to ani nemusíme zdôrazňovať, je to dvojnásobná výhra.

Vybudované bolo i núdzové schodisko, zmenami prešla terasa, ale najviac samotný interiér, v ktorom je po dispozičných úpravách, keď sa z dvoch samostatných častí urobila jedna, oveľa viac priestoru.

„A väčší priestor sme veru potrebovali, teraz sa do hlavnej sály zmestí viac ľudí. Mali sme tu predtým 80 stoličiek, teraz okolo stovky. Naozaj som tomu rada, lebo my sme z kapacitných dôvodov nemohli medzi seba prijať nových členov. Teraz nám v tom už nič nebráni, akurát spracovávam nové prihlášky,“ povedala Gizela Ferenczová, predsedníčka martinského Senior klubu.

Možno si pripravia aj kapustnicu

Spoločne so seniormi sme si prezreli aj ďalšie priestory. K dispozícii je menšia zasadačka, ktorá sa dá využiť aj na rôznu záujmovú činnosť. Pribudla tanečná sála, všimli sme si i skladové priestory a najmä kuchynskú časť, ktorá je oveľa priestrannejšia než predtým.

„Pred rekonštrukciou tá kuchynka bola taká malá, že sme si navzájom zavadzali. Teraz je tu dostatok miesta, je to oveľa lepšie. Väčšinou si tu uvaríme kávu, čaj, nachystáme občerstvenie, ktoré si so sebou prinesieme. A či si aj niečo uvaríme? Teraz mi napadá, že vianočnú kapustnicu by sme možno mohli, na fašiangy zas dobrú praženičku s klobáskou. Napokon, vždy sa dá niečo vymyslieť,“ zhodli sa dámy pripravujúce občerstvenie.

Nové priestory si obzreli aj manželia Roman a Magdaléna Žákovci. „Vyzerá to tu fajn, nepochybne podmienky na našu klubovú činnosť sa zlepšili. Škoda, že sa nerozšírili toalety, to by pomohlo. Ale dobre vyzerá aj to nové schodisko, určite sa počas teplejších dní využije i terasa. No najviac sme radi za to, že sa tu môžeme opäť stretávať. Nám aj poloha tohto miesta vyhovuje, nemáme to od nás z domu ďaleko. Keď to zhrnieme, je len dobre, že sa na seniorov myslí aj v investičnej oblasti, nie vždy to tak bolo.“

Do renovácie denného centra pre seniorov vrátane rekonštrukcie kuchyne mesto Martin investovalo vyše 431-tisíc eur. Pred letom sa v jeho areáli začalo aj s výstavbou centra sociálnych služieb s kapacitou 36 lôžok. Dokončené by malo byť v prvej polovici budúceho roka.

Roman Kopka

V novom sa varí lepšie, pochvaľovali si kuchárky Dana Šimková (vpravo) a Alena Kučková.
Foto: Roman Kopka

Kuchyňa, v ktorej sa varia obedy pre dôchodcov, sa zmenila na nepoznanie

Kuchárky hovoria, že v novom sa im lepšie varí. Spokojné sú aj s novými zariadeniami v kuchyni. I vďaka nim čoskoro navaria aj viac obedov. Medzi seniorimi je o ne veľký záujem.

Keď sme nedávno po dlhšom čase vstúpili do kuchyne na Škultétyho ulici v Martine, kde kuchárky varia obedy pre minimálne 400 a často i viac martinských seniorov a seniorieк, hneď na prvý pohľad bolo jasné, že sa v nej veľa zmenilo.

Viac miesta i nové zariadenia

Kuchyňa je priestrannejšia aj vďaka tomu, že kancelárie boli presťahované na iné miesto v objekte. Vybúrali sa priečky a „nové" štvorcové metre tak získala k dobru kuchyňa. V jej interiéri sa menila elektroinštalácia, vzduchotechnika, dlažba na podlahe, obkladačky. Samozrejme, všetko sa vymaľovalo. A nezostalo len pri tom, do výbavy kuchyne pribudli nový sporák, veľká panvica, kotol i elektrický konvektomat.

„V novom sa vždy lepšie pracuje. Máme tu viac miesta, predtým sme sa v kuchyni trošku tiesnili. Aj zariadenia sú kvalitnejšie a výkonnejšie, šetria nám čas. Najmä nové kotly si nevieme vynachváliť. Uvidíme, keď budeme variť už 600 obedov, ako to bude. Ale sme presvedčení, že i to zvládneme," zhodli sa kuchárky Dana Šimková a Alena Kučková.

A práve zvýšenie kapacity bolo jedným z hlavných dôvodov, prečo sa mesto pustilo i do rekonštrukcie kuchyne. Záujem o obedy pre seniorov je totiž enormný. Niektorí, ktorým to okolnosti dovolia, sa prídu naobedovať priamo do jedálne, avšak veľa obedov, prakticky väčšina, sa rozváža aj do domácností. Najmä ľuďom, ktorí už majú zdravotné problémy a aj pohybové ťažkosti.

Za jeden obed martinskí dôchodcovia zaplatia od 1,70 do 2,40 eura, závisí to od výšky ich dôchodku. Za donášku obeda priamo domov sa účtuje 35 centov. Mzdy zamestnankýň, prevádzka a vybavenie kuchyne, ktoré je na kvalitnej úrovni, sú financované z rozpočtu mesta. V týchto ťažkých časoch, keď ľudia čelia obrovskej dražobe, je to neoceniteľná služba pre mnohých starších obyvateľov Martina. Nie v každom meste je to bežné. Napríklad, v Liptovskom Mikuláši začali o nej len nedávno uvažovať.

Varia podomácky

V utorok dievčatá spolu s ďalšími kolegyňami varili hrachovú kašu s opečenými špekáčikmi.

„Poznáte to. Sto ľudí, sto chutí, každý má rád niečo iné. Naši klienti sa môžu rozhodnúť, či si obed objednajú alebo nie. Ale seniori zväčša nie sú prieberčiví, hoci nájdu sa aj výnimky. Každopádne, najviac majú radi asi sladké jedlo, pečené buchty idú doslova na dračku. Ale aj o vyprážané rezne je veľký záujem, len sa tak po nich zapráši. My sa snažíme variť a dochucovať jedlo podomácky a má to medzi ľuďmi úspech," myslí si Dana Šimková.

Konečne „doma"

Stravníci boli pre rekonštrukciu ich kuchyne pár mesiacov nútení chodiť na obedy do školskej jedálne na Mudroňovej ulici, resp, na Východnej ulici, odkiaľ sa jedlo aj rozvážalo.

„Myslím, že nielen ja som rada, že sme sa vrátili do našej domovskej jedálne. Aj tá je vynovená, dobre sa v nej cítim. Naše pani kuchárky varia výborne, naozaj podomácky. A ja zjem všetko, nie som prieberčivá. Na obedy chodím pravidelne. Som na invalidnom dôchodku, cez pracovný týždeň, keďže manžel chodí na týždňovky, som doma sama a variť pre jedného sa mi nechce. A ani sa to veľmi neoplatí. Takto mám zabezpečenú pestrú, vyváženú a chutnú stravu," netajila spokojnosť Martinčanka Danka Považanová.

Roman Kopka

Vynovená je aj miestnosť na výdaj obedov, ktoré sa rozvážajú i do domácností.
Foto: Roman Kopka

Veniec k pamätníku spolu s Jozefom Zanovitom, riaditeľom Spojenej školy v Martine, položil i Gregory Delton, honorárny konzul Francúzska na Slovensku.
Foto: Roman Kopka

O hrdinskom príbehu francúzskych partizánov sa návštevníci pamätníka dozvedia aj z náučného panelu.
Foto: Roman Kopka

Pamätník pod Martinskými hoľami píše hrdinský príbeh francúzskych partizánov

Študenti Spojenej školy v Martine sa starajú o pamätník venovaný pamiatke padlých francúzskych partizánov. Po prvý raz sa na pietnom akte kladenia vencov pri príležitosti 78. výročia SNP pod Martinskými hoľami zúčastnili aktuálni prváci.

Štundenti stúpajú k Pamätníku francúzskych partizánov pod Martinskými hoľami. Patronát nad ním už pár rokov drží ich škola.
Foto: Roman Kopka

Je streda 21. septembra, krátko po pol deviatej ráno, a približne sedemdesiatka študentov Spojenej školy v Martine kráča od konečnej autobusovej zastávky na Stráňach smerom na serpentíny pod Martinskými hoľami.

Zväčša ide o prvákov, no sú medzi nimi aj druháci. Nejdú na žiadny výlet, ale ich kroky smerujú k pamätníčku venovanému francúzskym partizánom, ktorí sa v rokoch 1944 a 1945 v našich horách aj po potlačení Povstania zúčastňovali bojov za oslobodenie Slovenska od fašistov.

Úlohou partizánskeho oddielu pôsobiaceho v oblasti Martinských holí pod Flochovou chatou bolo narúšať a deštruovať činnosť nemeckých jednotiek. Žiaľ, partizánsky tábor bol zradcom prezradený a 26. marca 1945 približne o pol šiestej ráno ho prepadli členovia špeciálnej protipartizánskej jednotky Kampfgruppe Edelweiss v súčinnosti s 580. Ost-Reiter-Abteilung.

Po granátovom útoku nepriateľa na dolný bunker prišiel o život 24-ročný Georges Jean Pierre Laurens a na druhý deň ráno podľahol zraneniam aj 21-ročný Antoine Marius Jannone. Od kamarátov partizánov, ktorí ho našli, si ešte vypýtal vodu, a keď sa napil, tak naposledy vydýchol.

Mnohí pri pamätníku ešte neboli

Keď po 77 rokoch od tejto udalosti stúpajú stredoškoláci vo veku 16 a 17 rokov ku kanónu, k tzv. hodinovke, ešte mnohí z nich tento príbeh nepoznajú. A niektorí ani netušia, kde sa pamätník, nad ktorým drží patronát ich škola od roku 2016, vôbec nachádza. Napokon, viacerí z nich sú v novej škole ešte len prvý mesiac. Nečudo, že viac

premýšľajú o počasí s aprílovými vrtochmi. Chvíľami sa riadne rozprší, potom vyjde slnko a takto to ide stále dookola. Keď však po hodinke a pol aj s dlhšou prestávkou pri „dele" dôjdeme k pamätníku umiestnenému v doline Malá, mnohých chlapcov, ale i dievčatá jeho prostredie zaujme. A aj spomínaný príbeh, ktorý počujú prvý raz. Vyrozpráva im ho Milan Petržel, pracovník spojenej školy. V tichosti počúvajú, vidieť, že sa nad jeho slovami zamýšľajú. „Tí chalani mali len o pár rokov viac ako my dnes," započuli sme povzdych od jedného z mladíkov. Pričuchol si k histórii, uvažoval nad vyrozprávanými udalosťami.

> Cez konkrétne príbehy a návštevou autentických miest najlepšie priblížime študentom našu históriu a boj za slobodu
>
> Jozef Zanovit

Nie je to márne

Jozef Zanovit, riaditeľ Spojenej školy v Martine, hovorí, že presne toto bol jeden z hlavných dôvodov, prečo sa o pamätník starajú. „Cez konkrétne príbehy a návštevou autentických miest, kde sa tvorili dejiny, najlepšie priblížime študentom našu históriu a boj za slobodu. Nie je to márne. Keď aj po čase stretávam našich absolventov, tak mi niektorí povedia, že boli aj s rodinou pri pamätníku. Napokon, mnohí sa pričinili o jeho vybudovanie a jeho súčasný stav, ktorý treba pravidelne udržiavať."

Primátor Martina Ján Danko, ktorý spolu so svojím zástupcom Rudolfom Kollárom, položí veniec k pamätníku, stredoškolákov následne po pietnom akte poprosí, aby príbeh týchto francúzskych partizánov, ale aj mnohé podobné, o ktorých už vedia, šírili ďalej medzi svojimi rovesníkmi.

„Nedopusťme, aby sa tieto hrôzy vojny ešte opakovali. Česť pamiatke týmto ľuďom, ktorí sa z vojny nikdy nevrátili domov. Ich činy nesmú a nemôžu zostať zabudnuté," zdôraznil vo svojej reči primátor Martina.

Gregory Delton, honorárny konzul Francúzska na Slovensku, ktorý už dlhé roky žije v našom meste, vyhlásil, že je hrdý na Spojenú školu v Martine a jej študentov, ktorí sa starajú o pamätník venovaný jeho krajanom. „Sloboda a demokracia nie je samozrejmosť. Veľakrát bolo treba za ne položiť život. O to viac si tieto hodnoty vážne a varujme pred zlom, ktoré by nás o ne chcelo pripraviť."

Vence k pamätníku položil aj Jozef Petráš, predseda Oblastného výboru Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov v Martine, Ján Gordík, člen Klubu vojenských výsadkárov Slovenskej republiky a, samozrejme, i zástupcovia Spojenej školy Martin.

Roman Kopka

Teplo v minulom týždni začalo prúdiť do radiátorov

Spoločnosť STEFFE Martin spustila v tretí septembrový pondelok dodávky tepla na vykurovanie. Ak sa oteplí, dodávku preruší.

Vykurovacia sezóna sa podľa platnej vyhlášky začína 1. septembra a trvá do 31. mája. Na to, aby dodávateľ tepla začal s vykurovaním, však musí byť splnená podmienka. A to, že vonkajšia priemerná denná teplota musí klesnúť dva dni po sebe pod 13 stupňov Celzia. Ďalšou podmienkou je, aby podľa predpovede počasia nebolo možné očakávať zvýšenie vonkajšej priemernej teploty nad túto hodnotu.

Keďže tieto podmienky v minulom týždni už nastali, opäť sme po lete pocítili, čo je zima, spoločnosť STEFE Martin spustila v Martine v dňoch 19. a 20. septembra dodávku tepla na vykurovanie. Na svojej stránke zároveň vyzýva, že v prípade problémov s vykurovaním treba problém nahlásiť na dispečing spoločnosti, tel.: 0918 733 757 alebo e-mailom na adresu dispecing.martin@stefe.sk.

Zároveň spoločnosť vyzvala odberateľov tepla, ktorí majú vo svojom dome vlastnú odovzdávaciu stanicu tepla a ešte nemajú záujem o spustenie vykurovania, môžu nahlásiť svoju požiadavku prostredníctvom správcu alebo predsedu spoločenstva na adresu dispečingu. Túto požiadavku treba nahlásiť výlučne písomne alebo e-mailom, nie telefonicky.

Dodávateľ tepla preruší vykurovanie, ak sa znovu oteplí, teda ak vonkajšia priemerná denná teplota vzduchu vystúpi počas dvoch za sebou nasledujúcich dní nad 13 stupňov Celzia a podľa predpovede vývoja počasia nemožno očakávať pokles vonkajšej priemernej dennej teploty v nasledujúcom dni pod túto hodnotu.

(VL)

Bibliotéka napĺňa túžbu po vzdelaní

Matica slovenská otvorila vo svojej sídelnej budove vlastnú bibliotéku. Na jej vznik prispelo aj mesto Martin.

Po viac ako dvadsiatich rokoch od osamostatnenia Slovenskej národnej knižnice, ktoré sa udialo na základe zákona o knižniciach, má Matica slovenská znova svoju knižnicu. K jej vzniku finančne prispelo aj mesto Martin.

Do bibliotéky sú zaradené knihy Archívu Matice slovenskej, Slovenského literárneho ústavu Matice slovenskej, Slovenského historického ústavu Matice slovenskej, Strediska národnostných vzťahov Matice slovenskej a Krajanského múzea Matice slovenskej. Jej špecializáciou je oblasť histórie so zameraním na dejiny Matice slovenskej, slovenského národa a Slovenska, archívnictva, pomocných vied historických, literárnej vedy, krajanskej problematiky, národnostných vzťahov, ako aj vydavateľské dielo Matice slovenskej.

K dispozícii budú tiež encyklopedické diela, odborné periodiká, edície vedeckých zborníkov, biografie, cudzojazyčné a iné slovníky, no aj tradičná slovenská beletria.

Iniciátorom vybudovania novej bibliotéky je riaditeľ Archívu MS Pavol Madura. „Bibliotéka MS má za cieľ kompenzovať ustanovizni stratu Slovenskej národnej knižnice. Vznikne scelením príručných knižníc odborných a vedeckých pracovísk MS pod jednu strechu. Hodnotným doplnkom knižnice pre bádateľskú verejnosť bude bohatá zbierka krajanských periodík z Krajanského múzea MS a exilová knižnica dnes uložená v Dome MS v Žiline," spresnil riaditeľ archívu.

Bibliotéka vznikla vo veľkoplošnom priestore na prízemí druhej historickej budovy MS, ktorý sa po prebúraní priečky dvoch doterajších kancelárií vrátil do pôvodného stavu. Práve tu v roku 1924 naplánoval projektant budovy Ján Palkovič študovňu. Matičná bibliotéka bude verejnosti slúžiť prezenčným spôsobom po zaevidovaní všetkých knižničných jednotiek.**(KA,VL)**

Bibliotéku Matice slovenskej zriadili v sídelnej budove ustanovizne. Foto: archív MS

Bicykel je fenomén, jazda na ňom do práce aj vášňou

Martin môžu dávať za príklad. Čo sa týka využívania bicyklov ako alternatívnej dopravy určite. Už po piaty raz mesto zvíťazilo v kampani Do práce na bicykli. Minulý týždeň jej najlepších účastníkov pozvali na martinskú radnicu, aby im vedenie mesta vyjadrilo obdiv a uznanie.

Takto vyzerá víťazná trofej, opäť si ju v celoslovenskej kampani „Do práce na bicykli" vybojovali Martinčania. Foto: Matej Bórik

Na úvod trochu štatistiky. Počas júnovej kampane Do práce na bicykli jej účastníci najazdili presne 125 815,5 km. Bolo to najviac spomedzi 105 samospráv, ktoré sa do kampane propagujúcej alternatívnu dopravu v slovenských mestách, zapojilo. Súťažne vo farbách Martina jazdilo 240 tímov, ktoré vo svojich kolektívoch združovali 817 účastníkov.

V rámci Európskeho týždňa mobility, do ktorého sa Martin tiež na prelome 37. a 38. týždňa zapojil a ktorý v našom meste zahŕňal ponuku i propagáciu rôznych druhov dopravy nezaťažujúcich životné prostredie, vedenie mesta pozvalo do veľkej zasadacej siene tie najlepšie cyklotímy. Najväčší počet jázd v kampani Do práce na bicykli urobila Rýchla rota v zložení Alan Lukášik, Peter Kozánek, Renáta Roganská, Marianka Dudíkova (168 jázd).

Spomedzi jednotlivcov čo do počtu jázd zvíťazil Stanislav Žiačik, ktorý urobil na svojom bicykli 60 jázd. Najviac kilometrov najazdil tím Brutusko, ktorý tvorili Marián Hvizdák a Miroslava Zelienková – na konte majú 4 144,87 km, Marián Hvizdák (2 290,96 km) bol najlepší aj čo sa týka počtu najazdených kilometrov.

Najlepším zamestnávateľom, ktorý už viac rokov podporuje kampaň, je Jesseniova lekárska fakulta Univerzity Komenského v Martine. Za univerzitu jazdilo 43 tímov so 142 bicyklujúcimi a počtom 26 165,57 najazdeného kilometra.

Bodkou za vyhodnotením kampane bolo na radnici žrebovanie o mestský bicykel značky Liberty. V osudí boli mená tých cyklistov, ktorí odjazdili viac ako dve tretiny jázd na bicykli, resp. najazdili viac ako 500 km. Na mestskom bicykli z vyhodnotenia „odišiel" Anton Dzian z Jesseniovej lekárskej fakulty UK, ktorý mal tohto roku na konce 44 jázd.

Viera Legerská

MARTINSKÉ NOVINY

Politická inzercia v Martinských novinách pre spojené voľby

- voľby primátora mesta Martin
- voľby poslancov Mestského zastupiteľstva v Martine
- voľby predsedu Žilinského samosprávneho kraja
- voľby poslancov zastupiteľstva Žilinského samosprávneho kraja

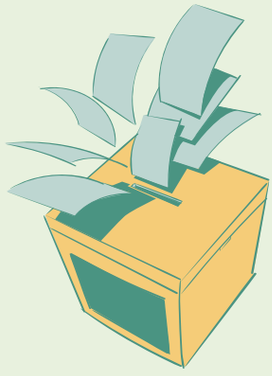

CELÁ STRANA 1/1
(šírka 205 x výška 260 mm)

333,– eur aj s DPH

POLOVICA STRANY 1/2
(šírka 205 x výška 129 mm)
165,– eur aj s DPH

ŠTVRŤ STRANY 1/4 NA VÝŠKU
(šírka 101 x výška 129 mm)
100,– eur aj s DPH

ŠTVRŤ STRANY 1/4 NA ŠÍRKU
(šírka 205 mm x výška 64 mm
100,– eur aj s DPH

Martinské noviny pred voľbami vyjdú 11. 10. 2022 (utorok) a 21. 10. 2022 (piatok)

Náklad novín:
23 000 ks, distribuované sú do martinských domácnosti.

Kontakt:
Roman Kopka, šéfredaktor Martinských novín
0919 496 697

R22-16-01

ZO ŽIVOTA MESTSKÝCH ČASTÍ

MČ PRIEKOPA

Súťaž vo varení bryndzových halušiek ideálne rozbehla Priekopský deň

Priekopský deň nie je v Priekope ani zďaleka neznámym podujatím, VMČ ho organizuje už od roku 2012. Nebyť pandémie, mal by za sebou už aj okrúhle výročie, v roku 2020 a 2021 sa akcia konať zo známych dôvodov nemohla.

O dobrý rozbeh Priekopského dňa sa zakaždým postarala súťaž vo varení bryndzových halušiek. Tradične priniesla kopec zábavy, úsmevných situácií, ale aj veselé podpichovanie medzi zúčastnenými družstvami. Tentoraz ich bolo šesť. Priekopský bryndzový šampionát odštartoval primátor Martina Ján Danko, pokyny predtým ešte udeľoval Ľubomír Vaňko.

„Úlohou tímov bolo navariť v kotlíku niečo viac ako 3 kg halušiek v čo najkratšom čase a po degustácii porotou ich museli aj čo najrýchlejšie zjesť. Nie je to také jednoduché, poriadne sa zapotíte, ale zas na druhej strane nejde o život a dobre sa pri tom všetci zabavíme," povedal šéf priekopských hasičov.

„Nejako vám to nehorí, vy ešte len rajbete zemiaky? To je náš dym, slaninu si opekajte na svojom. Aj takéto podpichovačky si navzájom súťažiaci s úsmevom na tvári vymieňali.

„Najrýchlejšie družstvo navarilo halušky za 24 minút a 5 sekúnd, zjedli ich hádam za minútu. Ale tu o víťazstvo nešlo," zdôrazňovali tradiční porotcovia Peter Kašuba, Stano Thomka i Martin Hudec.

Fotografia hore: Poľovníci z Priekopy si zobrali na starosť poľovnícky guľáš.
Foto: Roman Kopka

Fotografia vľavo: K haluškám treba opiecť aj slaninku.
Foto: Roman Kopka

Program sa po uvarení halušiek ani zďaleka nekončil. Pripravené boli aj ďalšie súťaže – pre deti i dospelých. Spestrením pre najmenších bola aj jazda vláčikom, ktorý ťahal traktor, či maľovanie na tvár. Chlapi súťažili v pití piva, no vyhlásená bola i súťaž v zručnosti.

Poľovníci z priekopského urbáru navarili, ako ináč, poľovnícky guľáš. Máme päť kotlov, čo je asi 750 porcií. Nakrájali doň zhruba 100 kg mäsa, prevažne zo zveriny. Od šiestej ráno varili. „Môžete ich pochváliť, je výborný," chválili ľudia na obed.

O kultúrnu časť sa v areáli SIM-u starali DJ Jumbo, Javorové husle a známa skupina Arzén. Návštevníci podujatia mali možnosť pozrieť si aj výstavu Priekopa v premenách času, ktorú mal pod patronátom Ján Pokrievka. **Roman Kopka**

MČ SEVER

Na Severe bolo veselo, ľudia si užili septembrovú sobotu

Deň plný zábavy a súťaží pre celé rodiny. Aj toto okrem iného sľubovali organizátori kultúrno-spoločenského podujatia s názvom: Na Severe spolu a veselo. Hoci počasie po horúcom lete zmenilo svoju tvár, výraznejšie sa ochladilo, mnohých ľudí to neodradilo a na Námestie francúzskych partizánov pri „Kocke" prišli v solídnom počte.

„Toto námestie je akýmsi centrom nášho sídliska a je len dobré, že sa tu občas niečo zorganizuje. Prišli sme sa pozrieť s deťmi, nech sa trošku

Tanečná skupina Deep DC dokáže vždy ľudí nadchnúť a zaujať, platilo to aj na Severe.
Foto: archív mesta Martin

zabavia. Dlhé mesiace sa pre pandémiu nemohlo nič konať, teraz je podujatí viac, ale ako je vidieť, ešte sme sa ich neprejedli," povedal tridsiatnik Andrej, ktorý odmala žije na Severe.

Podujatie v spolupráci s mestom Martin a Kultúrnou scénou zorganizoval výbor mestskej časti Martin-Sever. Program bol bohatý. O hudobný sprievod sa postarala skupina Nemôžem povedať, ľudia si so záujmom pozreli vystúpenie harmonikárov Chládekovcov, krv v žilách im rozprúdila tanečná skupina Deep DC. Deti sa zapojili do výtvarnej súťaže Namaľuj svoje sídlisko a za svoje výtvory boli aj odmenené. K vrcholom akcie patrilo komentované predstavenie sokoliarov, svoje umenie prezentovali kynológovia s ukážkou poslušnosti psov. **(KP)**

MČ PODHÁJ - STRÁNE

Začiatok renovácie Námestia protifašistických bojovníkov, ktoré by malo mať túto podobu, sa o čosi posúva. Na príslušnom ministerstve sa ešte rieši administratíva.
Foto: archív mesta Martin

Mestská časť konečne ožíva aj väčšími investíciami

Niekoľko rokov bola mestská časť Podháj-Stráne akoby na okraji investičných plánov mesta. Ktovie, možno preto, že v minulosti sa o nej hovorilo aj ako o milionárskej štvrti. Ale to už dávno neplatí. V tomto volebnom období sa konečne podarilo znížiť sklz vo financiách, ktorý sa naakumuloval počas dvanástich predchádzajúcich rokov.

Za ostatné štyri roky sa v mestskej časti Podháj-Stráne podarilo uskutočniť aj väčšie finančné akcie. V minulosti bývalo pravidlom, že chodníky a cesty sa len viac-menej plátali, avšak teraz sa na viacerých uliciach pristúpilo k ich kompletnej rekonštrukcii. Bolo to už naozaj treba, lebo išlo o bezpečnosť chodcov. Mnohí ľudia poslancov upozorňovali na rôzne výmole a jamy, po ktorých sa im s ťažkosťami i rizikom zranení kráčalo.

V tomto čase sa trochu uštipačne hovorí, že idú voľby, tak po meste cítiť asfalt. No nejde o predvolebný marketing, ale o plnenie dávno dohodnutého harmonogramu prác, podľa ktorého sa aj takéto „asfaltérske práce" v celom meste uskutočňujú. A to treba dlho dopredu pripraviť, vrátane financií. Dva roky sa stratili aj počas pandémie a aj financie mesta boli počas nich dosť napäté.

„Žiaľ, vo výbore mestskej časti sme neboli v otázke rekonštrukcie chodníkov pred bytovými domami úplne jednotní, nie pre každého to bolo prioritou. I preto došlo k výmene na poste predsedu výboru mestskej časti, aby sme projekt úspešne zrealizovali. A po oprave chodníkov pred bytovými domami nech občania rozhodnú, či sme išli správnym smerom," komentuje názorovú rozdielnosť poslanecký kolektív.

Občianska vybavenosť ostáva na kvalitnej úrovni

Mestská časť sa v ostatných rokoch začala aj omladzovať, pribúdajú mladé rodiny, čo si vyžaduje výstavbu alebo rekonštrukcie niektorých objektov. Na sídlisku sa darí na dobrej úrovni udržiavať aj občiansku vybavenosť, napríklad poštu či ambulancie lekárov, ktorí pracujú v tejto lokalite. Taktiež sú tu školy a škôlky, ktoré potrebujú pomoc mesta pri rekonštrukciách.

Centier sociálnych služieb treba viac

Významnou investíciou na Podháji je nepochybne výstavba mestského centra sociálnych služieb, ktoré vzniká v priestore objektu niekdajšej materskej školy. Po jej kontroverznom zbúraní boli snahy predať pozemky, na ktorých škôlka stála, do súkromných rúk. No väčšina poslancov z VMČ s týmto krokom v minulosti nesúhlasila a pozemky ostali naďalej mestské. Aj preto sa v súčasnosti na nich finišuje s výstavbou domova dôchodcov. Bez zachovania pozemkov vo vlastníctve mesta by to možné nebolo.

V Martine máme viac ako 10-tisíc seniorov a senioriek. A mnohí z nich potrebujú 24-hodinovú starostlivosť a opateru. Väčšinou sa o svojich blízkych postará rodina, no nie všetci majú to šťastie. V našom meste chýba okolo 120 miest v domovoch sociálnych služieb a aj z demografického vývoja je zrejmé, že bude v meste treba budovať ďalšie centrá, najlepšie v každej jednej mestskej časti.

Na štart rekonštrukcie námestia si ešte trošku počkáme

Mestskú časť Podháj-Stráne čaká ďalšia veľká investícia. V minulých mesiacoch sa podarilo získať peniaze z eurofondov na rekonštrukciu a revitalizáciu Námestia protifašistických bojovníkov. Tejto akcii poslanci venovali veľkú pozornosť, najviac sa projektu venoval Tomáš Ignačák. Momentálne projekt kontrolujú na ministerstve.

A čas plynie. Prichádza zima, práce sa odsúvajú, nie je možné určiť ich termín, hoci tepláreň už požadované opravy a výmeny potrubia urobila, aby v budúcnosti nemuselo dôjsť k zbytočným rozkopávkam. Ďalšie postupy ale brzdia nevyhnutné procesy, ktorými projekt musí prejsť, čo štart rekonštrukcie námestia odďaľuje.

Jana Cikhartová

MČ ZÁTURČIE

Nové ihrisko je hotové, no obyvateľov trápi staré osvetlenie

V Záturčí vybudovali nové detské ihrisko, ktoré sa ešte doplní o pieskovisko. Na sídlisku sa uskutočnila aj jesenná obhliadka zelene a mestského mobiliáru. Žiadosti o výrub sú schválené, staré a suché stromy už nebudú ohrozovať obyvateľov.

Nové detské ihrisko v Záturčí.
Foto: Jana Cikhartová

Na Ulici Jankolu medzi psím parkom a workoutovými prvkami vzniklo nové detské ihrisko. Je viac vhodné pre staršie deti, oplotili ho plotom vo výške 1,2 m, aby bola dodržaná aj bezpečnosť. No v tomto priestore si prídu na svoje aj malé detičky, keďže časom tu pribudne aj pieskovisko. Záturčie tak získa vlastne dve centrálne pieskoviská – jedno v tomto areáli a jedno na Furdekovej ulici.

Poslanci mestskej časti budú dbať na to, aby pieskoviská boli bezpečne chránené pred vonkajšími vplyvmi a prekryjú ich plachtami. Je iba na rodičoch, či posledný z nich, ktorý bude s deťmi z pieskoviska odchádzať, ho plachtou aj prekryje. Dezinfekcia piesku bude normou. Je to ďalšia pekná vec, ktorá sa pre obyvateľov podarila zabezpečiť.

Výrub je povolený

Nedávno sa v mestskej časti uskutočnila aj jesenná obhliadka zelene, keďže v nastávajúcom vegetačnom období bude možné vybraté dreviny aj vyrúbať. V predstihu sa podarilo orezať rôzne kríky a poslanci podali na základe požiadaviek obyvateľov žiadosti na výrub drevín. Výrub je povolený, a tak staré a suché stromy prestanú ohrozovať obyvateľov.

Popri prehliadke zelene sa uskutočnila aj obhliadka mobiliáru nachádzajúceho sa na sídlisku. Poškodený sa postupne vymení za nový, v pláne je aj oprava lavičiek a hlavne – bude sa pokračovať v snahe o rekonštrukciu verejného osvetlenia, ktoré je po rokoch fungovania v žalostnom stave. No vzhľadom na potrebnú výšku investície nie je vždy možné reagovať operatívne a poškodené časti osvetlenia reparovať. Isté však je, že moderné sídlisko by si po rokoch už výmenu celého osvetlenia zaslúžilo.

Jana Cikhartová

MČ STRED

Fotografia vľavo: Kolobežkový slalom. Aj takto sa školáci zapojili do Európskeho týždňa mobility.
Foto: archív (BH)

Fotografia hore: Na Mudroňke je už možné využívať aj stojan na kolobežky.
Foto: archív (BH)

Do Európskeho týždňa mobility sa zapojili aj školáci

Súčasťou Európskeho týždňa mobility sa stala aj ZŠ sídliaca na Ulici P. Mudroňa v Martine.

Napríklad žiaci 5. ročníka pomáhali mestským policajtom pri riadení dopravy na priechodoch pre chodcov na uliciach A. Pietra a Jilemnického, ktoré sú známe svojou vyťaženosťou.

V areáli Mudroňky pokračovali v tento deň aj ďalšie aktivity s Mestskou políciou v Martine a mestom Martin. Na svoje si prišli tretiaci a štvrtáci, ktorí si doniesli kolobežky a svoje jazdné zručnosti preukazovali na slalomovej dráhe. Najlepší z nich dostali vecné ceny, všetci zúčastnení sladké odmeny. „Okrem toho bol v areáli našej školy osadený stojan na kolobežky, pričom tento projekt podporil Nadačný fond Slovenských elektrární v Nadácii Pontis. Ešte v tomto roku bude pred hlavným vchodom do budovy školy inštalovaný aj špeciálny stojan na bicykle, o čo sa zas pričiní mesto Martin," povedal pedagóg Bruno Horecký.

(RED)

Otto Weiter je skvelý šoumen, ľudí doslova nabil pozitívnou energiou

Známe hity od Jadranky i Otta Weitera s Petrou Maxim rozohnali aj mraky nad Martinom. Jasné, trošku preháňame, no faktom je, že nálada medzi prítomnými s pribúdajúcimi pesničkami gradovala.

Fotografia hore: Atmosféra bola spočiatku pokojná, no na konci hudobného vystúpenia už poriadne gradovala.
Foto: Roman Kopka

Fotografia dole: Otto Weiter s Petrou Maxim si rýchlo získali srdcia Turčanov.
Foto: Roman Kopka

Celý deň boli nad Martinom ťažké mračná, sem-tam z nich aj zapršalo, no napriek tomu sa do martinského amfiteátra vo štvrtok 15. septembra vybralo okolo tristo ľudí, ktorí si napriek neistému počasiu nechceli nechať ujsť hudobné vystúpenie Otta Weitera s Petrou Maxim a Jadranky.

Atraktívne podujatie zorganizovala Kultúrna scéna v spolupráci s mestom Martin a venované bolo najmä seniorom a seniorkám pri príležitosti blížiaceho sa Mesiaca úcty k starším.

Avšak v hľadisku sme videli aj mladšie ročníky, ktoré sa pri niektorých „repeťáckych" hitoch neviazane zabávali. Najmä partia dievčat pod balkónom si veru aj zatancovala.

Najprv sa divákom predstavila Jadranka Handlovská. Legendárne pesničky ako Marianka, Zora je svanula či ľudovka Sadla včielka nepochybne prítomných rozohriali, za čo ju ľudia odmenili aj vrúcnym potleskom, no podľa očakávania atmosféra gradovala, keď sa k mikrofónu dostal Otto Weiter, ktorého sprevádzala Petra Maxim.

Jadranka Handlovská v hľadisku martinského amfiteátra. Od ľudí si vyslúžila potlesk. Foto: Roman Kopka

Iskra z pódia preskočila do hľadiska

Rodák z Brna potvrdil, že je skvelým šoumenom a za pár minút si získal srdcia divákov. A keď zazneli známe hity ako Nalej mi vína Malvína, Plavovláska alebo Zahoď starosti, to už spievali a tlieskali takmer všetci.

„Keby ma videl môj doktor, čo tu stváram, tak ma zabije," smial sa 67-ročný spevák, ktorý doslova sršal pozitívnou energiou. Iskra z nej sa preniesla aj do hľadiska a o dobrú náladu tak nebola núdza.

Martinčania čakali aj na asi najznámejšiu speváckovu hitovku – Nemám auto, nemám motorku. Už to vyzeralo, že sa jej nedočkajú, no v samom závere koncertu, keď sa prihovorila i Jadranka s Petrou, si ju predsa len s Ottom Weiterom zaspievali.

„Dohodli sme sa s pánom primátorom Dankom, že niekedy na budúci rok by sme mohli u vás v amfiteátri zorganizovať väčšiu šou s viacerými interpretmi. Hádam nebude pršať a tento nádherný priestor zaplníme čo najviac," lúčil sa so svojimi fanúšikmi legendárny spevák.

Pesničky, ktoré stále dobre znejú

„Priznám sa, že som sa príjemne zabavila a domov odchádzam pozitívne naladená. Viete, nám starším tieto pesničky stále dobre znejú, pripomínajú nám časy, keď sme boli mladší. Bála som sa, či veľmi nezmokneme, no napokon to dobre dopadlo. Strávili sme tu všetci príjemné sviatočné popoludnie. Keby ich bolo viac, život by bol určite veselší. Teším sa, že po tých dvoch rokoch pandémie sme opäť medzi ľuďmi, každá takáto akcia ma chytí za srdce," netajila spokojnosť pani Zdenka z Martina.

Roman Kopka

Seniori a seniorky z Martina ukázali, že im chuť športovať nechýba

Športový deň pre ľudí v zrelšom veku je aj príležitosťou stretnúť sa s priateľmi.

Jednou z disciplín bola aj chôdza s loptičkou. No so šatkou na očiach. Foto: archív mesta Martin

K podujatiam, ktoré sú v meste Martin organizované pri príležitosti Mesiaca úcty k starším, tradične patrí aj Športový deň seniorov. V areáli SIM-u v Priekope organizátori vydarenej akcie, ktorými boli pracovníci odboru sociálnej starostlivosti MsÚ v Martine, privítali takmer 150 seniorov a senioriek.

Šport aj vedomosti

Tí si zmerali svoje sily a schopnosti v piatich súťažných disciplínach. V štyroch mali možnosť napriek pokročilému veku ešte stále preukázať svoje pohybové, orientačné i vôľové vlastnosti a v piatej svoje vedomosti z histórie i súčasnosti mesta Martin.

Vyvrcholením sympatického podujatia, plného ozajstného úsilia, napätia, ale najmä aktívneho pohybu, pohody a dobrej nálady, bolo slávnostné vyhodnotenie súťaží. Najúspešnejší seniori si prevzali diplomy a vecné ceny z rúk zástupkyne primátora mesta Martin Tatiany Červeňovej, predsedu sociálno-zdravotnej komisie Martina Hudeca a riaditeľky športového stretnutia Kataríny Fúčelovej. Posledný a zaslúžený potlesk nepatril súťažiacim, ale všetkým organizátorom a členom rozhodcovského zboru.

Samé plusy

„Čas človek zastaviť nedokáže, ale o pohyb by sme mali podľa možností usilovať v každom veku. Oceňujem úsilie nášho mesta organizovať takéto podujatia, na ktorých sa pravidelne zúčastňujem. Vždy je tu dobrá nálada, spoločne sa všetci zabavíme, trošku si zašportujeme a najmä sa stretneme s priateľmi, s ktorými si stále máme čo povedať," povedal na margo Športového dňa seniorov 78-ročný Igor Ciklamíni, niekdajší úspešný volejbalový reprezentant Martina a Turčianskych strojární.

Martin Ferenčík

NAJÚSPEŠNEJŠÍ PRETEKÁRI

Kolky: 1. Katarína Košíková, 2. Elena Bencúrová, 3. Zita Halvoňová. 1. Ján Kubička, 2. Igor Ciklamíni, 3. Marián Hlavňa. **Hod granátom:** 1. Oľga Vyletelová, 2. Katarína Klačanová, 3. Jana Gustiňáková. 1. Milan Mišura, 2. Ján Hogh Kömler, 3. Ján Zajasenský. **Hod šípkami na cieľ:** 1. Katarína Klačanová, 2. Marta Kubenová, 3. Zdenka Hvizdáková. 1. Peter Kompan, 2. Marián Hlavňa, 3. Gustáv Marko. **Chôdza s loptičkou:** 1. Jana Moravčíková, 2. Soňa Čatlošová, 3. Mária Zošáková. 1. Miroslav Vrabec, 2. Vladimír Hruška, 3. Pavol Ondrejovič. **Vedomostný kvíz:** Helena Pullmannová, 2. Anežka Kráľová, 3. Ľubica Tomčányiová. 1. Dušan Mindek, 2. Marián Hlavňa, 3. Ľubomír Petrovič.

Dúfajme, že ľudia si budú môcť aj napriek dražobe divadlo naďalej dovoliť

Tri premiérové tituly, plný kalendár podujatí BREPT-u, divadelné zájazdy do zahraničia i po Slovensku, reprezentácia na festivaloch a finále sezóny s Dotykmi a spojeniami – to je v skratke rok v Slovenskom komornom divadle Martin. Hovoríme o ňom s jeho riaditeľom Tiborom Kubičkom.

Novinkou sezóny sú tri premiérové tituly namiesto obvyklých štyroch. Prečo?

Okrem ekonomického hľadiska je dôvodom aj náš záujem uprednostniť kvalitu nad kvantitou a dať priestor na obohratie inscenácií, ktoré máme v repertoári. Je ich aj s pripravovanou Iokasté pätnásť. Pri uvedení novej inscenácie sa rozpočet môže pohybovať od 35- do 50-tisíc eur, na štyri nové tituly túto sezónu financie nemáme. Aj preto inscenácie vzniknú pod režisérskym vedením umeleckého šéfa súboru Lukáša Brutovského. Úsporná verzia priniesla aj rozhodnutie využiť s obmenami na všetky tri nové inscenácie jednu scénickú dekoráciu. Jej autorom je scénograf Pavol Borák, ktorý túto výzvu prijal. V našom divadle už spolupracoval s Romanom Polákom na inscenáciách Mizantrop a Višňový sad, takže súbor aj prostredie pozná.

SKD Martin dramaturgiu sezóny v ostatných rokoch podriaďuje niektorej z vážnych spoločenských tém. Tohto roku je to žena...

Áno, silné ženské príbehy dominujú nielen v slovenskom divadelníctve, ale aj v spoločnosti. U nás máme silné linky na túto tému i disponovaný súbor. Prvou z premiér bude Iokasté (28. októbra), ide o autorský projekt L. Brutovského inšpirovaný antikou a šitý pre Janu Oľhovú a Petra Konáša. Účinkuje v nej aj performer, scénograf a výtvarník Juraj Poliak. Jeho prácu návštevníci poznajú z inscenácií 1984 či D1 (pracovný názov). Ďalšiu z premiér Hekuba írskej dramatičky Miriny Carr divadlo uvedie 17. februára a Stodolovu Bačovu ženu 9. júna. Sú pripravované tak, aby si v nich postupne zahral celý súbor.

Pristavme sa pri Iokasté. Divadlo ho pripravuje v koprodukcii s Mestskými divadlami pražskými, konkrétne s Divadlom Komedie. Prečo táto spolupráca?

Má viac dôvodov. Jedným z nich je, že sa nám touto cestou podarilo zrealizovať viac rokov trvajúcu úvahu o spolupráci s českým divadelným prostredím, druhým, že sme sa počas prípravy titulu vedeli dohodnúť na rozdelení práce – napríklad pri výrobe scény, návrhoch a šití kostýmov a podobne, znížiť si tak výdavky, dokázali sme sa tiež zapojiť v oboch krajinách do grantových schém. Nám sa podarilo získať dotáciu z Fondu na podporu umenia. A ďalším dôvodom bola možnosť zúčastniť sa na projekte Únie európskych divadiel, ktorý nám za určitých podmienok, tie sme už splnili, umožní reprezentovať európske divadlo na festivale v Portugalsku. Martinská premiéra inscenácie Iokasté bude v októbri, tá pražská v novembri. Do Porta pôjdeme podľa všetkého vo februári budúci rok.

Riaditeľ Slovenského komorného divadla Tibor Kubička.
Foto: Braňo Konečný

Už niekoľko sezón v divadle absentuje nový titul pre deti. Nie je v pláne ani teraz...

Werichových Troch veteránov hráme s veľkým úspechom už od roku 2017. S Bábkovým divadlom Žilina máme dohodu o pravidelnejšom hosťovaní. Široká ponuka detských predstavení aj inscenácií pre mladé publikum je pripravená každoročne na festivale Dotyky a spojenia.

Využijeme aj našu divadelnú kaviareň BREPT, v ktorej organizujeme scénické čítania pre najmenších a plánujeme tu urobiť menšiu detskú produkciu, možno aj s presahom na veľké javisko. Uvádzať inscenácie pre deti a mladé publikum považujeme za dôležité, pretože je aj v našom záujme vychovať si divákov od tohto kľúčového veku. Aj preto ma teší opäť narastajúci záujem škôl o návštevu divadla.

Viete im vyjsť v ústrety?

Samozrejme. Máme v repertoári inscenácie hier, ktoré patria do zlatého fondu svetovej dramatiky a sú aj povinným čítaním. Teraz je najväčší záujem o Čechovove Tri sestry alebo Shakespearov Sen noci svätojánskej. Obyčajne neostane iba pri predstavení, často nasleduje debata s tvorcami, prehliadka Národného domu s výkladom o jeho histórii a význame.

Školské zájazdy k nám po pandémii cestujú nielen z blízkeho okolia, ale aj z Dolného Kubína, Námestova, Ružomberka, Považskej Bystrice, či dokonca z Popradu.

V septembri ste už pozývali aj do kaviarne BREPT. Aká bude blízka budúcnosť tohto kultúrneho punktu Martina?

Medzi iným sme v jej priestoroch uviedli prvý z troch podujatí cyklu koncertov Dva národy – jeden Dom. Bol venovaný príbehu opony Národného domu. Druhý je naplánovaný na Noc divadiel – 19. novembra – pripomenieme si osobnosť Arnolda Flögla, ktorý bol známy aj ako wagnerovský operný interpret, a tretí večer cyklu v decembri venujeme herečke Květe Fialovej. Sme radi, že sa nám tento projekt darí realizovať aj s finančnou podporou Fondu na podporu kultúry národnostných menšín.

Už tradične aj počas Noci divadiel máme naplánovaných viacero prekvapení pre divákov, okrem československého hudobného programu ešte jeden koncert, divadelný kvíz, predstavenie Troch sestier a následnú diskusius tvorcami, bude medzi nimi aj režisér Marián Amsler. Nočný program v BREPT-e spestrí DJ.

Vráťme sa k BREPT-u...

Okrem už spomínanej detskej produkcie máme v pláne koncerty, čítania, predpremiérové diskusie s názvom Nepili sme čaj..., cestovateľské večery a podobne. Tento náš útulný priestor chceme ponúkať v rámci súbehu námetov „Máš formát?" aj iným organizátorom kultúrnych podujatí na prezentáciu hudobných či literárnych programov komornejšieho typu.

Martinské divadlo zvyklo v dávnejších sezónach aj viac cestovať. Vracia sa to?

Áno, ešte síce nie v takej intenzite, ako to bolo pred pandémiou, ale rozbieha sa nám aj zájazdová činnosť. Boli sme v Plzni, Olomouci, Košiciach, tento mesiac účinkujeme na Medzinárodnom festivale Divadelná Nitra a ešte raz pocestujeme do Košíc, plánujeme Bratislavu – Novú scénu, ale i SND, kde majú záujem o Zem pamätá. Len pred pár dňami sme s veľkým úspechom túto „Duchoňovu biografiu" uviedli v Báčskom Petrovci v Srbsku, odkiaľ pochádza mama Karola Duchoňa.

> Dúfame, že si ľudia aj vzhľadom na infláciu budú môcť návštevu divadla dovoliť. To je otáznik, za ktorým zatiaľ nevidno odpoveď.
>
> Tibor Kubička

Nastali v tejto sezóne v umeleckom súbore nejaké zmeny?

Nie, súbor je stabilizovaný. V minulej sezóne ho doplnil Ján Dobrík, po materskej dovolenke nastúpila Kamila Heribanová. Máme vyvážený repertoár, neustále sa oň snažíme, aby sme mohli jednak ponúknuť divácky príťažlivé inscenácie, ale dokázali osloviť pri reprezentácii slovenského divadla aj náročnejšie publikum na festivaloch.

Vracia sa už po pandémii situácia aj v divadle do normálu?

Čo sa týka záujmu o divadelné predstavenia, tak postupne áno. No vrásky nám robí energetická kríza, ktorá zdražuje prevádzku. Dúfame, že si ľudia aj vzhľadom na infláciu budú môcť návštevu divadla dovoliť. To je otáznik, za ktorým zatiaľ nevidno odpoveď.

No jednu dobrú správu predsa len mám. Podarilo sa nám získať grant, ktorý prostredníctvom MK SR a MIRRI SR poskytuje EŠIF. Dotáciu okrem iného budeme môcť použiť na zvýšenie kvality služieb aj na obnovu svetelného parku v Národnom dome. Spolu s príspevkom od nášho zriaďovateľa to predstavuje 210-tisíc eur. A druhou dobrou správou môže byť fakt, že už máme termín budúcoročných Dotykov a spojení. Uskutočnia sa od 19. do 24. júna 2023. Úroda v divadlách by mala byť po pandemických otrasoch dobrá, veríme, že sa nám podarí vyskladať hodnotný program.

Viera Legerská

KULTÚRNE MENU

- **Do divadla.** Slovenské komorné divadlo pokračuje v septembri/októbri s týmito inscenáciami – Spravodliví (29. septembra), Fóbie (1. októbra), Zem pamätá (4. októbra), Pán Biedermann a podpaľači (5. októbra), Sen noci svätojánskej (6. októbra), Tri sestry (7. októbra), D1 (pracovný názov) – 8. októbra, Matka (11. októbra), 1984 (13. októbra), Sen noci svätojánskej (14. októbra), Spaľovač mŕtvol (15. októbra), Pán Biedermann a podpaľači (18. októbra), Hráči (19. októbra), Leonce a Lena (20. októbra), Spravodliví (21. októbra), Sen noci svätojánskej (22. a 25. októbra), Iokasté (27.–29. októbra).

- **Večer filmových chýb a omylov.** Peter Konečný, šéfredaktor portálu kinema.sk, príde 29. septembra do Barmusea hovoriť i zabaviť vás rozprávaním a ukážkami najväčších filmových chýb a omylov. Podujatie sa začne o 19. h.

- **Modré hory.** Lyrik, Bene a Roland Kánik, jedno pódium a veľká radosť z hrania. Motto „nudnejší jak život" vymenili za „o všetkom a o ničom rap". Barmuseum, 30. septembra o 20. h.

- **Keď sa zima opýta.** V Múzeu slovenskej dediny v Jahodníckych hájoch sa pod týmto názvom uskutoční monotematická nedeľa (9. októbra od 10. h), na ktorej sa zoznámite s ukážkami spracovania a využitia poľnohospodárskych plodín a ochutnáte jedlá zo zemiakov.

- **Za obrazom.** V martinskej Turčianskej galérii je inštalovaná edukačná výstava Za obrazom prispôsobená detskému divákovi. Jej cieľom je predstaviť diela zo zbierok Turčianskej galérie v interaktívnom prostredí poskytujúcom experimentovanie a individuálne bádanie. Predstavuje diela Želmíry Duchajovej Švehlovej, Milana Laluhu, Mikuláša Galandu, Jozefa Mužilu, Andreja Barčíka a ďalších. Potrvá do polovice marca budúceho roku.

- **Aj staré knižky sú dobré.** Antikvariát Turčianskej knižnice je od 5. septembra po prázdninovej prestávke opäť otvorený, zatiaľ v obmedzenom režime – pondelky a utorky v čase od 14. do 18. h.

- **Mystériá Stvoriteľa zeme a vody.** V Literárnom múzeu SNK je do 23. októbra inštalovaná výstava Ľudmily Balkovej Šišítkovej pod názvom Mystériá Stvoriteľa zeme a vody.

Pripravila: (VL)

Ukážku z knihy Frida nórskej spisovateľky Niny F. Grünfeld čítali v podzemí OC Galéria Želmíra Mišútová a Alena Pajtinková.
Foto: Viera Legerská

Noc s literatúrou predstavila diela európskych tvorcov

Frida nórskej spisovateľky Niny F. Grünfeld, Priateľstvo od Talianky Silvie Avallone, islandská krimi Kalmann Joachima B. Schmidta, Luanda, Lisabon, Raj od portugalskej prozaičky Djaimilie Pereira de Almeida, Odkiaľ si od nemecky píšuceho Sašu Stanišiča a Všetky tie maličkovisti od Caire Keegen z Írska sú tituly, z ktorých ukážky odzneli počas Noci literatúry v minulom týždni aj v Martine.

Na Noc literatúry pozvala Martinčanov Parta – kultúrna platforma, ktorej cieľom je podporiť návrat Martina na mapu kultúry Slovenska cez aktivity prepájajúce rôzne žánre a ich organizátorov. Aj jej zásluhou sa metropola Turca stala súčasťou slovenskej osemnástky miest, v ktorých sa literárna noc v rovnakom čase a s približne rovnakým obsahom konala.

Martin sa teda na tri hodiny stal súčasťou kultúrnej Európy, ktorá aj takýmto spôsobom upozornila na potrebu čítania hodnotnej literatúry. Úryvky z nej aj v našom meste odzneli v netypických priestoroch, ktoré sa bežne s literatúrou nespájajú.

Herečka Alena Pajtinková s recitátorkou Želmírou Mišútovou vítali poslucháčov v podzemí OC Galéria, herec Ján Dobrík čítal ukážku v podzemí kina Moskva, vo funduse SKD pred divákov predstúpili herec Matej Babej a recitátor Michal Lehoczki, v prvorepublikovej rokovacej miestnosti riaditeľa VÚB čítala ukážku literárneho diela herečka Zuzka Rohoňová a v budove Živeny knihovník a spisovateľ Ján Cíger.

„Na knižky nedám dopustiť, formovali ma odmala," povedala nám Alena Pajtinková. „Som učiteľské dieťa, mama učila slovenčinu, takže to bolo prirodzené. Som rada, že mi ponúkli možnosť byť súčasťou tohtoročnej Noci literatúry, poznám toto podujatie, no rada by som si ho vyskúšala aj z druhej strany, ako diváčka. Čítam neustále, často aj viac titulov naraz, knihy ma sprevádzajú celý život a pomáhajú mi aj pri formovaní postáv, ktoré v divadle stvárňujem," uzavrela.

Jej interpretačnou partnerkou v podzemí OC Galéria bola známa martinská recitátorka Želmíra Mišútová, ktorá aj vo svojich osemdesiatich ôsmich rokoch ešte stále vystupuje a rozdáva radosť interpretáciou krásneho slova. „Poézia je pre mňa nadčasová hodnota, pomáha mi vo viacerých smeroch a drží ma po smrti mojich blízkych nad vodou," zverila sa. „Martin je kultúrne mesto, som rada, že sa v ňom organizujú aj takéto podujatia a som vďačná organizátorom, že ma na Noc literatúry pozvali," vyznala sa.

Noc literatúry sa v Martine po pandemickej prestávke konala po štvrtý raz. „Vždy počas nej išlo o prezentáciu literatúry na miestach, kde by ju ľudia nečakali, čím sa znásobuje jej účinok a divácky zážitok," objasňuje výber Jakub Dušan Gallo, člen Party – kultúrna platforma. Toto zoskupenie má v Martine za sebou niekoľko hodnotných podujatí a momentálne pripravuje ďalšiu časť performatívneho formátu Pecha Kucha, ktorý predstavuje zaujímavé osobnosti Martina.

Viera Legerská

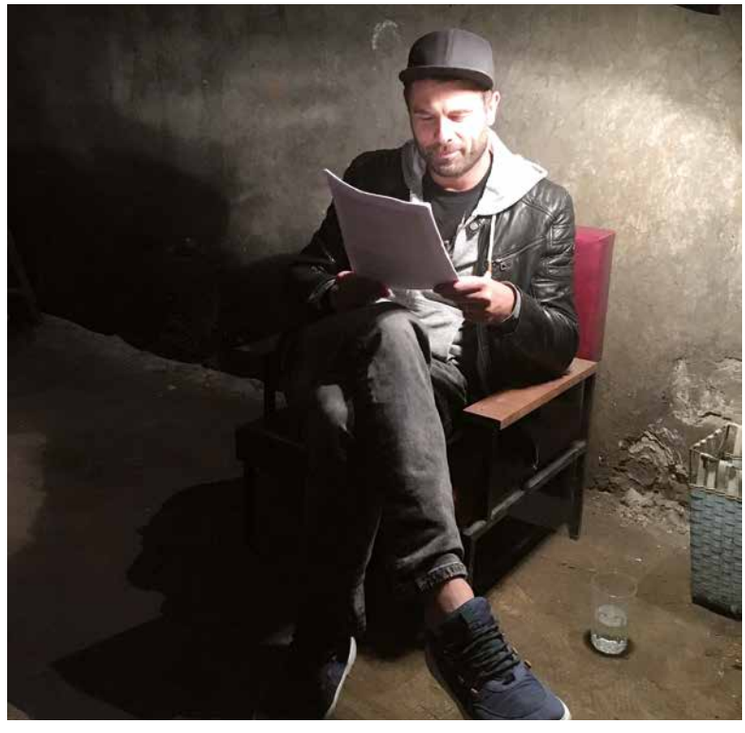

Herec Ján Dobrík vítal divákov Noci literatúry v podzemí kina Moskva. Zoznámil ich s knihou Sašu Stanišiča Odkiaľ si.
Foto: Viera Legerská

Rekreační športovci si tentokrát obuli korčule, v priekopskom SIM-e naháňali sekundy

Martinská celoročná olympiáda rekreačných športovcov má už za sebou štvrté kolo.

Muži nad 60 rokov pred štartom. Uprostred (č. 100) najstarší pretekár, 80-ročný Štefan Hrnčirík. Foto: Martin Ferenčík

Jedinečnému športovému podujatiu, ktoré v rámci Slovenska nemá obdobu, opäť nechýbala pravá športová, ale aj rodinná atmosféra a tiež viacero súťažiacich spoza hraníc Martina i regiónu Turca.

Od malých detí až po seniorov

Úvod bohatého športového zápolenia, v ktorom sa predstavili korčuliari až v pätnástich vekových kategóriách, patril tradične najmladším účastníkom. Mnohí z predškolákov dokázali, že okrem bicykla sa dokážu bezpečne pohybovať už aj na kolieskových korčuliach. Nemenej obdivu a uznania sa dostalo aj mnohým korčuliarskym seniorom v bohato zastúpenej kategórii mužov nad 60 rokov. Najväčší potlesk za svoj výkon však zožal korčuliar, ktorý sa na stupeň víťazov nedostal. Bol ním nestarnúci 80-ročný rekreačný bežec a korčuliar Štefan Hrnčirík.

Silné zastúpenie vo štvrtom diele tohtoročného seriálu Martinskej celoročnej olympiády rekreačných športovcov mala SZŠ na Východnej ulici. Aj zásluhou pedagogičky Zuzany Kováčovej.

„Všetkých nás teší, že tento ročník martinskej olympiády na rozdiel od uplynulého už nie je obmedzovaný protipandemickými opatreniami a môžeme absolvovať všetky jeho disciplíny. Hoci patríme k najmenším základným školám v Martine, účasťou našich žiakov patríme k tým najúspešnejším. A nielen účasťou. Najmä zásluhou súrodencov Meľovcov, Kamienovcov, Brunna Belléra a Tomáša Turčana stáli korčuliari našej školy až šesťkrát na stupni víťazov. Už teraz sa tešíme na záverečné októbrové plávanie, po ktorom verím, že obhájime vlaňajšie prvenstvo v súťaži škôl a získame opäť Pohár primátora mesta Martin," netajila optimizmus Zuzana Kováčová.

Napínavé súboje zvádzali najmä mladší žiaci. Zvíťazil Tomáš Turčan (zelená prilba) pred Maximom Meľom (žltý dres). Foto: Martin Ferenčík

Pomohli lyžiari

Už viacero rokov členovia Ski teamu Martinské hole zabezpečujú po technickej stránke cyklistické a korčuliarske súťaže Martinskej olympiády.

„Okrem stavby tratí, časomiery a rozhodcovského zboru podporujeme túto populárnu súťaž aj účasťou viacerých našich lyžiarov, ktorí si ju obľúbili a dosiahli v nej viacero pekných výsledkov. Dlho pretrvávajúce obdobie pandémie sa v tomto ročníku podpísalo na nižšej účasti pretekárov, no verím, že v budúcom ročníku počet korčuliarov na štarte opäť prekročí stovku," myslí si Rastislav Mažgút, jeden z organizátorov podujatia.

Martinská celoročná olympiáda rekreačných športovcov vyvrcholí v tomto ročníku svojou poslednou disciplínou – plávaním. Uskutoční sa koncom októbra v priestoroch krytej plavárne Sunny Martin.

Martin Ferenčík

MEDAILISTI 4. KOLA MCORŠ

Predškoláci: 1. Juraj Kostolník, 2. Jakub Veverčík, 3. Marián Kamien. **Predškoláčky:** 1. Nela Jánošová, 2. Agáta Partlová, 3. Lucia Rošteková. **Najmladší žiaci:** 1. Brunno Bellér, 2. Damián Milec, 3. Jakub Kostolník. **Najmladšie žiačky:** 1. Šarlota Kamienová, 2. Hanna Klasinská, 3. Melánia Podhorská. **Mladší žiaci:** 1. Tomáš Turčan, 2. Maxim Meľo, 3. Ján Cedzo. **Mladšie žiačky**: 1. Zuzana Kokošková, 2. Mia Meľová, 3. Veronika Turčanová. **Starší žiaci:** 1. Marco Koniar, 2. Alexander Dirnbach. **Staršie žiačky:** 1. Kristína Kostolníková, 2. Tamara Turčanová. **Dorastenky:** 1. Lucia Hladká, 2. Laura Podhorská, 3. Júlia Horanská. **Muži do 40 rokov:** 1. Filip Bíro, 2. Tomáš Turčan, 3. Daniel Veverčík. **Ženy do 40 rokov:** 1. Lucia Mičová, 2. Martina Václavíková, 3. Lenka Navarčik, **Muži 41 – 50 roční:** 1. Jozef Kostolník, 2. Rastislav Turčan, 3. Rastislav Dirnbach. **Ženy 41 – 50 ročné:** 1. Tatiana Kostolníková, 2. Alena Turčanová, 3. Tatiana Burianivová. **Muži 51 – 59 roční:** 1. Ľubomír Záthurecký, 2. Ľubomír Smržík, 3. Bohuslav Hurta. **Muži nad 60 rokov:** 1. Ladislav Szabó, 2. Ján Frnda, 3. Jaroslav Šopor.

Martinský beh medikov si získal aj srdcia Martinčanov

Ľudí na tomto charitatívnom podujatí spája myšlienka pomáhať. Výťažok z akcie tentoraz poputuje na Kliniku detskej anestéziológie a intenzívnej medicíny Univerzitnej nemocnice Martin.

Stovky bežcov a bežkýň, mladí a aj skôr narodení. Nielen študenti medicíny z rôznych kútov Slovenska či Európy, resp. z USA, ale aj kopa Martinčanov a Martinčaniek. Všetkých spojila myšlienka opäť finančne pomôcť nášmu ťažko skúšanému zdravotníctvu. Tentoraz výťažok z čoraz viac obľúbeného podujatia organizátori Martinského behu medikov venujú Klinike detskej anestéziológie a intenzívnej medicíny Univerzitnej nemocnice Martin.

Klobúk dole

„Klobúk dole pred martinskými medikmi, ktorí organizujú takúto ušľachtilú akciu. Samozrejme, považovali sme si aj za povinnosť osobne ju s kolegyňami podporiť. Atmosféra je skvelá, veľmi si ju všetci užívame. Tešíme sa aj z toho, že je tu obrovské množstvo usmievavých ľudí odhodlaných pomáhať. A za to všetkým, vrátane organizátorom podujatia, v mene nás zdravotníkov i pacientov veľmi pekne ďakujeme," povedala Marcela Novosadová, primárka Kliniky detskej anestéziológie a intenzívnej medicíny UNM.

„Jasné, ideme si všetci z nášho tímu aj zabehnúť. Viac-menej rekreačne a svojím tempom," dodala s úsmevom sympatická lekárka. A o tom to celé je. Martinský beh medikov, ktorý počas tretej septembrovej soboty zaknihoval už 6. ročník, nie je prioritne postavený na super výkonoch a najlepších časoch, hoci v histórii pretekov sú nepochybne aj také zaznamenané. V zásade je jedno, či ste v cieli medzi prvými alebo na konci bežeckého pelotónu, či idete na maximum možného alebo si traťˇ len prejdete, podstatná jej myšlienka podujatia, ktorá oslovuje čoraz viac ľudí.

„Len online prihlásených bolo vyše 600 a ďalšie desiatky bežcov sa na preteky prihlasovali ešte

Fotografia hore: Trojica najrýchlejších. Zľava Ján Néger, Matúš Verbovský a Stanislav Štrbák.
Foto: Roman Kopka

Fotografia dole: Odštartované.
Foto: Jakub Zvedela

Fotografia vľavo: Na podujatí nemohli chýbať ani zdravotníci z Kliniky detskej anestéziológie a intenzívnej medicíny Univerzitnej nemocnice Martin.
Foto: Roman Kopka

aj tu priamo na mieste. Keď sme na niekdajšom škvarovom bežeckom ovále za internátom fakulty začínali, bolo nás približne dvesto. Naozaj mi vtedy nenapadlo, že sa v priebehu pár rokov naše podujatie takto rozrastie. Veľmi sa tešíme, že sa vo väčšom počte pridávajú aj Martinčania, je super, že ich naša myšlienka pomáhať takto oslovila," povedal Pavol Vigláš, niekdajší absolvent lekárskej fakulty v Martine a v súčasnosti už lekár z martinskej nemocnice.

Zašportovať si a aj sa zabaviť

Bežecké preteky sa postupne zmenili na charitatívny festival, ktorý nesie názovŽi a nechaj žiť. „Nosil som v sebe ideu, že doobeda si zašportujeme a poobede sa spoločne aj na hudobných koncertoch zabavíme. Navyše, v rámci festivalu sme pripravili aj ďalší program, ako bola napríklad Kvapka krvi, výstava obrazov a grafík či komediálna šou. Ohlasy sú pozitívne, festival si našiel svojich priaznivcov a to je príjemné povzbudenie i smerom k jeho budúcnosti. Jednoducho, ideme ďalej," zdôraznil Pavol Vigláš.

Medici „pobláznili" Martinčanov

Primátor Martina Ján Danko vo svojej reči pred štartom Behu medikov spomenul, že si veľmi dobre pamätá na chvíľu, keď za ním, vtedy ako dekanom Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine, prišiel študent II. ročníka Pavol Vigláš a predniesol mu svoj odvážny plán.

„Neváhal som ani chvíľu a hneď som toto nádherné podujatie podporil. A priznám sa, bol som

Pred štartom sa pretekári a pretekárky spoločne rozcvičili.
Foto: Roman Kopka

i nesmierne hrdý, že sa naši študenti do takejto skvelej akcie pustili. Je úžasné, že martinskí medici svojou aktivitou strhli so sebou aj mnoho Martinčanov a Martinčaniek, ktorých je každým rokom na štarte viac a viac. A to ma ako primátora Martina potešilo dvojnásobne. Utvrdzuje nás to len v tom, že takéto podujatie treba aj zo strany radnice bez váhania podporovať."

Radosť štartovať

Organizátori Martinského behu medikov viackrát zdôraznili, že víťazom pretekov je každý, kto sa ich zúčastnil. No podujatie má logicky aj svojich športových víťazov. Do cieľa 4,5 km trate ako prvý s časom 15:31 min dobehol Matúš Verbovský, študent 6. ročníka Jesseniovej lekárskej fakulty v Martine. „Pre dobrú vec sa aj dobre behá," to boli jeho prvé slová bezprostredne po tom, ako preťal cieľovú pásku.

„Môžem povedať, že som už pravidelným účastníkom tohto behu, ktorý má jedinečnú a špecifickú atmosféru. Vyhral som po druhýkrát, ale to v tomto prípade nie je vôbec dôležité. Organizátori opäť odviedli kus poctivej roboty, je radosť na takýchto pretekoch štartovať," netajil spokojnosť Matúš Verbovský.

A spokojný v cieli bol aj 68-ročný Ján Jesenský. Na tomto podujatí bežal po prvýkrát.

„Predchádzajúce ročníky som sledoval ako divák, teraz som sa už aj osobne zapojil. Bežalo sa mi výborne, aj počasie bolo ideálne. Okolo seba som mal kopec mladých ľudí, to vám vždy dodá pozitívnu energiu. Teším sa z takejto akcie, pretože nám ľuďom pomáha byť lepšími. Ak budem zdravý, prídem aj na budúci rok."

A s touto myšlienkou zo 6. ročníka odchádzali mnohí jeho účastníci. A počuli sme aj predsavzatia viacerých divákov, ktorí sa dušovali, že nabudúce sa tiež postavia na štart. Určite to má zmysel.

Roman Kopka

Profesor Ján Danko už ako dekan Jesseniovej lekárskej fakulty Beh medikov bez váhania podporil.
Foto: Jakub Zvedela

FUTBAL, III. LIGA ZÁPAD

Martinčania prvý raz v sezóne vonku nebodovali

Zápas v Rakytovciach zaostal aj zásluhou zlého terénu za očakávaním, obe mužstvá podali slabší výkon.

Tréner Pavol Šuhaj tentoraz svojich zverencov nemal za čo veľmi pochváliť.
Foto: MŠK Fomat Martin/Rado Coufal

Fomatu síce v zápase 8. kola III. ligy chýbali opory T. Ďungel a M. Barčík, no aj tak chcel v Rakytovciach bodovať, keďže napriek kvalitným výkonom s Častkovcami a potom aj v pohárovom súboji s Pohroním vyšiel po prehrách 0:1 naprázdno.

Tréner Pavol Šuhaj mal však už k dispozícii novú posilu z Dolného Kubína, 27-ročného útočníka Matúša Otrubu, ktorý sa mohol stať hrdinom zápasu. O tom však neskôr.

Trojbodové ambície Martinčanov v 30. min posilňoval Almaský, ktorý sa pohotovo a najmä presne trafil po centri Chupáňa a sklepnutí lopty Satinom.

Domáci však tiež už potrebovali zabrať a ďalší neúspech si nechceli pripustiť. V 36. min po rohovom kope vyrovnal Sojka, ktorý si ale pri súboji so Sivom možno pomohol aj nedovolene, čo však arbitri nepostrehli.

V druhom polčase sa na ťažkom teréne futbal veľmi hrať nedal. Do šancí sa obe mužstvá veľmi nedostávali, výnimkou bola viac ako sľubná príležitosť Otrubu, ktorá sa ale gólom neskončila. Domáci však svoju jedinú väčšiu možnosť v 75. min po rýchlom brejku využili, spoza šestnástky loptu s pomocou žrde do siete nádherne „upratal" Vávro.

Pavol Šuhaj, tréner Martina: „Do 30. min sme boli lepším tímom a zaslúžene sme išli aj do vedenia. Súper však rýchlo odpovedal, hoci situácia, ktorá predchádzala gólu, bola minimálne sporná. Do kariet nám nehral ani ťažký terén, kombinovať sa na ňom prakticky nedalo. Navyše, domáci nás aj vysoko napádali, a tak sme sa snažili presadiť dlhými loptami za obranu. V poslednom čase však nemáme také šťastie, ako napríklad náš dnešný súper pred rozhodujúcim presným zásahom, keď mu do siete padla strela spoza šestnástky. Bola síce ukážková, no z ďalších desiatich pokusov by to strelec už tak presne zrejme netrafil. Treba ale tiež priznať, že duel bol na pomery tretej ligy podpriemerný a slabý výkon podali obidve mužstvá."

Ďalší zápas odohrajú Martinčania v sobotu 1. októbra, o 15. h na Pltníkoch hostia Sereď.

Roman Kopka

RSC HAMSIK ACADEMY - FOMAT MARTIN 2:1 (1:1)

Góly: 36. Sojka a 75. Vávro, resp. 30. Almaský.
MARTIN: Raček – Mlynár, Tomka, Brodňan, Lanko (80. Repáň) – M. Siva, Dinga – Chupáň, Otruba, Satina – Almaský (62. Ceniga).

HÁDZANÁ, NIKÉ HANDBALL EXTRALIGA

Martinčania tvrdo platia za nováčikovskú daň

Favorit si rozhodujúci náskok vytvoril už v prvom dejstve, potom ho ešte navýšil.

Nováčik z Turca vzdoroval favoritovi aj za mohutnej podpory fanúšikov z Martina do polovice prvého dejstva, keď na ukazovateli skóre svietil nerozhodný stav 7:7.

„Dovtedy sa nám darilo eliminovať prednosti protivníka, ktorou je hra cez pivota, resp. zakončenie z pravej strany," povedal Miroslav Šranc, tréner Martina.

Potom už domáci našli recept na našu obranu a začali sa aj strelecky presadzovať. Naopak, hostia svoje i stopercentné príležitosti nevyužili. „Na to sme nedoplatili po prvý raz. A čo je horšie, vzápätí po nepremenenej šanci sme inkasovali. Jednoducho, súper nás nemilosrdne trestal," povzdychol si martinský kormidelník.

Topoľčany si ešte do prestávky vytvorili solídny náskok, ktorý po nej ešte postupne navyšovali.

„Hráčom napriek jasnej prehre nemôžem uprieť snahu a ani bojovnosť, no domáci boli nad naše sily. Tie nám brali aj oslabenia. V zlomových momentoch sa prejavila väčšia skúsenosť nášho protivníka. Treba nám popracovať na koncovke, vyvarovať sa musíme i technických chýb, za ktoré často potom pykáme," myslí si tréner Miroslav Šranc.

Ďalší extraligový duel odohrajú Martinčania v nedeľu 2. októbra, v športovej hale na Podhájí privítajú Považskú Bystricu. **(KP)**

TOPOĽČANY – MHáK MARTIN 39:25 (17:10)

Zostava a góly Martina: Čepica, Čujko, Kanaloš – Uhriňák 8/2, Hrannar Ingi Halldórsson 3, Hákon Ingi Halldórsson 2, Jesenský 2, Noga 2, Bíro 2, Helgi Gardarsson 2, Saitz 2, Jureček 1, Mudrák 1, Slezák, Leštisný.

HOKEJ, TIPOS SHL

Derby rozhodli presilovky, no bod zo Žiliny má svoju cenu

Hokejoví priaznivci sa konečne dočkali, cez posledný septembrový víkend odštartovala aj druhá najvyššia súťaž. Martin, ktorý netají najvyššie ambície, sa v ostro sledovanom derby zápase predstavil u susedov v Žiline.

Rozuzlenie dramatického zápasu prišlo na začiatku predĺženia v presilovke domácich. Žilinčanom, ktorí sa usadili v útočnej tretine, vyšla rýchla kombinácia a po sérii prihrávok bez prípravy medzi kruhmi tvrdo a presne zamieril Koyš. Bola to ideálna strelecká pozícia v početnej výhode štyroch na troch, ktorá sa ťažko bráni.

Susedské derby prinieslo tradične kvalitný hokej s enormným nasadením hráčov, množstvom osobných súbojov. Na ľade sa, ako to už medzi veľkými rivalmi býva zvykom, občas aj zaiskrilo, avšak v rámci normy. Počuť sa nechali aj oba fanúšikovské tábory, ktoré sa pričinili o emotívnu atmosféru.

Derby prinieslo tradične boj o každý centimeter ľadu. Pred brankárom Glosárom zasahuje obranca Lavička. Foto: FB Vlci Žilina

Prevahu zo začiatku duelu sme nevyužili

Do zápasu lepšie vstúpili Martinčania, ich dobrý pohyb na súpera platil. Prišli aj viac ako sľubné príležitosti, no domáci gólman Romančík svoj tím podržal. Škoda, že sme z dobrého úvodu nič nevyťažili, zápas sa mohol vyvíjať iným smerom.

Žilinčania tak bez ujmy prežili krušné minúty a potom sami v 14. min v presilovke udreli, keď Mrázovu strelu tesne pred Glosárom ideálne ťečoval Macek, náš brankár nemal šancu zasiahnuť.

Druhé dejstvo spočiatku patrilo Žilinčanom, ale svoj náskok aj vďaka výbornému Glosárovi nepoistili. Naopak, v 37. min si po obkorčuľovaní brány vytvoril priestor na zakončenie Juščák a strelou k bližšej tyčke prekonal kľačiaceho Romančíka.

Chlieb sa lámal v početných výhodách

Tretia tretina mala bojovný charakter, obe mužstvá sa navzájom pozorne strážili. Nás môže mrzieť nevyužitá presilovka medzi 54. – 56. min, žiaľ, veľmi sa nám v nej nedarilo. A práve presilovky, hoci ich v zápase veľa nebolo, mali zásadný vplyv na konečný výsledok. Vlci dve z troch využili, Martinčania svoje dve nie.

„Do šancí sme sa dostať vedeli, no v koncovke sa nám nedarilo, s čím sme sa trochu trápili už v príprave. Viac čakáme od prvých dvoch formácií, dúfam, že sa chalani v ďalších súbojoch strelecky presadia," povedal Daniel Babka, tréner Martina.

Na margo duelu podotkol, že mal kvalitnú úroveň, derby z tohto pohľadu potešilo oko diváka.

„Škoda, že sa nerozhodlo v rovnovážnom stave, ale nie som tu nato, aby som vyplakával," narážal možno na prísnejšie vylúčenie Murčeka na začiatku predĺženia.

Bod zo Žiliny nie je zlý, hoci prehra v predĺžení bolí vždy dvojnásobne. Na našich chlapcoch bolo vidieť po zápase sklamanie. Cítili, že mohli v derby získať aj viac.

V stredu, už po našej uzávierke, mali Martinčania v novom ročníku domácu premiéru s Dubnicou, v piatok cestujú do Humenného.

Roman Kopka

ŽILINA – HK VITAR MARTIN 2:1 PP (1:0, 0:1, 0:0 – 1:0)

Góly: 13:20 Macek (Mráz, Šidlík) a 61:18 Koyš (Mráz), resp. 36:52 Juščák (Petran).
Vylúčení: 2:3 na 2 min. **Presilovky:** 2:0. **Oslabenia**: 0:0. **Rozhodcovia:** J. Konc ml. Bachúrik – Drblík, Pribula. **Diváci:** 1 314.
MARTIN: Glosár – Charvát, Dvořák, Lavička, Krempaský, Petran, Semaňák, Nemec – Fafrák, Murček, Tiainen – Toma, Dírer, Nauš – Paulíny, Barto, Poliaček – Stanček, Juščák, Ďurina

DŽUDO

Róbert Maruna zahviezdil na svetovom šampionáte

Martinské džudo má vo svete stále cveng aj zásluhou kvalitných pretekárov v kategórii masters.

Reprezentant JC ZŤS Martin Róbert Maruna dosiahol ďalší fantastický úspech, na majstrovstvách sveta masters v poľskom Krakove, ktoré sa konali počas druhého septembrového víkendu, získal v kategórii pretekárov od 50 do 55 rokov (hmotnostná kategória do 100 kg) skvelé 2. miesto.

„Bol to akoby vysnívaný deň. Do 2. kola som postúpil priamo. V ňom som síce nezačal najlepšie, no dokázal som sa zmobilizovať a vyhrať. V semifinále som narazil na obhajcu majstrovského titulu z Brazílie. Rozhodlo sa až v predĺžení, ktoré som zvládol najmä po taktickej stránke. Vo finále som sa, naopak, nevyhol taktickej chybe, čo súper z Kazachstanu využil. Treba však uznať aj jeho kvality, predstavil sa vo výbornej forme. Druhé miesto je nádherné, veľmi sa z neho teším," povedal na margo šampionátu, na ktorom sa zúčastnilo viac ako 800 pretekárov zo 60 krajín.

Róbert Maruna (úplne vľavo) je vicemajstrom sveta. Foto: archív RM

Pozoruhodný výsledok dosiahol v kategórii M4 do 90 kg aj Martin Bielak, ktorému len tesne unikla bronzová medaila, no aj konečné 5. miesto má v náročnej konkurencii svoju cenu.

(KP)

MESTSKÉ ZASTUPITEĽSTVO V MARTINE

V SÚLADE S § 18A ODS. 2 ZÁKONA Č. 369/1990 ZB. O OBECNOM ZRIADENÍ V ZNENÍ NESKORŠÍCH PREDPISOV VYHLASUJE

VOĽBU HLAVNÉHO KONTROLÓRA MESTA MARTIN

NA DEŇ 24. NOVEMBRA 2022.

Kvalifikačné predpoklady: minimálne úplné stredné vzdelanie

Rozsah výkonu funkcie: plný pracovný úväzok (1,0)

Plat: bude určený v súlade so zákonom o obecnom zriadení ako súčin priemernej mesačnej mzdy zamestnanca v hospodárstve SR za predchádzajúci kalendárny rok a koeficientu 2,47 stanoveného pre mestá s počtom obyvateľov od 50 001 do 100 000. Takto vypočítaný plat je zaokrúhľovaný na celé eurá smerom hore.

Iné kritériá a požiadavky:
bezúhonnosť,
spôsobilosť na právne úkony

Náležitosti a prílohy písomnej prihlášky:

1. priezvisko, meno a titul, adresa trvalého bydliska, prípadne adresa na doručovanie písomností, ak nie je zhodná s adresou trvalého bydliska, kontaktné údaje (telefón, mobil, e-mail)
2. štruktúrovaný profesijný životopis s prehľadom doterajšej praxe s uvedením pracovnej pozície
3. úradne overená kópia o najvyššom dosiahnutom vzdelaní
4. motivačný list
5. údaje potrebné na vyžiadanie výpisu z registra trestov (meno, priezvisko, rodné priezvisko, rodné číslo, číslo občianskeho preukazu, dátum narodenia, miesto narodenia, štát narodenia, trvalé bydlisko, meno a priezvisko matky, rodné priezvisko matky, meno a priezvisko otca)
6. čestné vyhlásenie o spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu

7. súhlas so spracovaním a zverejnením poskytnutých osobných údajov

Voľba hlavného kontrolóra sa uskutoční na zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Martine dňa 24. 11. 2022 tajným hlasovaním vo veľkej zasadacej miestnosti Mestského úradu v Martine.

Kandidáti na funkciu hlavného kontrolóra budú mať možnosť vystúpiť pred Mestským zastupiteľstvom v Martine v deň konania voľby hlavného kontrolóra, a to v trvaní 5 minút, po ich predstavení a pred uskutočnením samotného aktu voľby hlavného kontrolóra.

Kandidáti na funkciu hlavného kontrolóra musia odovzdať na Mestskom úrade v Martine najneskôr 14 dní pred dňom konania voľby hlavného kontrolóra svoju písomnú prihlášku a ostatné požadované doklady v uzatvorenej obálke označenej na prednej strane slovami „Voľba hlavného kontrolóra – neotvárať".

Adresa pre doručenie prihlášok:
Mestský úrad v Martine
Nám. S. H. Vajanského 1
036 49 Martin